

Blokovska pariteta?

Te dni se je začela v Ženevi konferenca zunanjih ministrov. — Zanimivo je, da se je začela s tistim zamudo, ker se zunanjii ministri niso mogli sporazumeti, kje naj bi sedež zahodna in kje vzhodnonemška delegacija. Končno so našli sporazum in tako štirje zunanjii ministri sedijo za okroglo mizo, h kateri sta priključeni z leve in desne strani še dve majhi mizi, med temi dvema pa je že zmiza za sekretariat. Na ta način sta vzhodnonemška in zahodnonemška delegacija ločeni.

Prve seje so potekale v govorih zunanjih ministrov, ki so poudarili pripravljenost za sporazumevanje, vendar so ostali na svojih stolih. Če sodimo po uvoznih govorih, lahko trdimo, da vsaj na začetku konference ni čutiti želje za preveliko propagando za težnje ali druge strani.

V razpravi, da naj bi se Ženevske konference udeležile tudi nekatere druge države, je zunanjii minister Sovjetske zveze, ki je govoril o deželah, ki so bile žrtve hitlerjevske Nemčije, omenil predvsem Čehoslovaksко in Poljsko; zunanjii ministri zahodnih držav pa so govorili o Belgiji in drugih državah: eden in drugi pa so pri tem pozabili na Jugoslavijo. To je sledilo iz tega, da bi želeli priznati, če bi že razvili sestane zunanjih ministrov tiste države, ki že tako ali tako pripadajo enemu ali drugemu bloku. Če sodimo po tej želji za paritetu, se je začela Ženevska konferenca v tipičnem blokovskem vzdružju.

Nova država je pri tem lahko prizadeta prav v tem, ker smo bili med prvimi žrtvami Hitlerjevega nacizma in smo v borbi proti nacizmu doprinesli ogromne žrtve. To pozabljanje naše države je še posebej značilno zaradi tega, ker prav danes praznujemo 14. obletnico, ko se je končala druga svetovna vojna. Kakor je že izjavil državni sekretar za zunanje zadeve, bo prav vsevoja naša država zahtevala, da se v primeru razširitev ženevske konference leta udeleži tudi naša država.

V. N.

Štirje zunanji ministri v Ženevi

CHRISTIAN HERTER

GROMYKO

COUVE DE MURVILLE

SELWYN LLOYD

iz naših krajev

POSEBNA SKRB ZA UVELJAVLJANJE MLADINE

Minuli petek, 8. maja je imelo blejsko Društvo prijateljev mladine letni občni zbor. Razprava in prebrana poročila so seznanila članstvo, kako pestra in vsestranska je dejavnost tega društva. Iz organizacijskega poročila je bilo razvidno, da sestavlja društvo 110 članov, od katerih je 68 žensk. To dokazuje, da se zmeraj prevladuje prepiranje, da je žena tista, ki naj se ukvarja z vzgojnimi vprašanjimi.

Zlasti veliko skrb posveča društvo mladini. Dokaj uspešno usmerja mladino v delo pri različnih društvih in krožkih. Naj omenimo samo nekaj primerov, kako se zlasti šoloobvezna mladina uveljavlja v različnih združenjih, organizacijah in krožkih. Skoraj vsi so zajeti v članstvo Podmladka RK, 596 je včlanjenih v TVD Partizan Gorje in Bleč, 438 v sekciji mladih planincev, 115 v streški družini, nadalje se izjavljajo v dramatskem in recitatorskem krožku, v pionirskem pevskem zboru, v modelarskem, fotoamaterskem, elektrotehničkem, prometnem, vrtinarskem, šahovskem, gasilskem krožku itd. Vsi naštetki krožki so dočak delavni, le da jih v prizadovanjih močno ovira pomanjkanje strokovnega in tehničnega kadra, ki bi jim pri tej vsestranski amaterski dejavnosti lahko mnogo pomagal. Noben pionirski odred ali krožek nima lastnega prostora.

Krožki delajo največ kar v učnicah ali v zasilih prostorih. Društvo se precej zanima tudi za vagonjo in izobraževalno vprašjanje. Prihodnje leto bodo na blejski osnovni šoli, pa tudi v Gorjah, uvedli v šolski program gospodinjstvo, vrtinarstvo in več ročnega dela. Za to je že na razpolago nekaj tehničnega inventarja, težave pa bodo temeljite lotiti tega vprašanja.

C. R.

PRIKROJEVALNI TEČAJ V KOMENDI

Pred dnem so v Komendi zaključili 3-mesečni prikrojevalni tečaj, katerega je organizirala Tovarna šivalnih strojev Mirna na Dolenjskem s pomočjo KZ in vaskačega odbora SZD.

Ceprav se je pozno začel in se je zavlekpel v čas, ko se prične poljsko delo, so vse tečajnice redno obiskovalne enomesečni začetni v dvomesečni nadaljevalni tečaj. Od vpisanih 77 jih je dokončalo 66, ker so ostale izstopile po prvenem tečaju, ker so si želele le krojenja, za šivanje pa so bile že pričlene.

Da je bil tečaj začlen, potreben in uspešen, je pokazala razstava ob koncu in želja vseh, da se jeseni vrne predevajalka in nadaljuje z učenjem.

Vsi menijo, da bi moralo biti na vasi več takih tečajev, saj tudi kmetijska dekolta in žene za tako delo še vedno najdejo dovolj časa.

-ca

USPELA PRIREDITEV MLADINE NA BLEDU

V soboto, 9. maja zvečer je po posebnih poučni prreditvah, ki jo je pripravil Občinski komite mladine, odgovarjalo pred občinstvom v dvorani Kazine 6 mladinskih ekip iz blejske občine. Vprašanja so zajemala predvsem domačo problematiko in sicer s področja gospodarstva, družbenega upravljanja, prosvete, športa itd. Najboljša je bila tričlanska skupina Komunalne banke Bleč, ki si je priborila prvo mesto in s tem tudi prvo nagrado: radijski sprejemnik.

-jb

OBČINSKA KONFERENCA ZK KAMNIK

V nedeljo, 10. maja je imel Občinski komite Zveze komunistov v Kamniku redno letno konferenco. Poročilo o delu v preteklem letu je obsegalo vsa aktualna vprašanja iz panog dejavnosti v občini, predvsem o dvigju življenjske ravni, kmetijske proizvodnje, obrtništvu, stanovanjske skupnosti itd. S posebnim zadovoljstvom so spremenili vse in sprejemeli 105 novih členov, med njimi 82 mladincev in mladink.

S SEJE KOMISIE ZA HIGIENSKO-TEHNIČNO ZAŠČITO PRI OKR. ZAVODU ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE KRANJ

V petek, 8. maja je bila v Kranju na OZSZ Kranj četrta redna seja komisije za HTZ. Pomenili so

zaprav res ne more postavljati s posebnimi uspehi. Ceprav je nova ustava v marsičem olajšala posel odgovornim francoskim državnim kabinetom kljub temu niso našli doseg zdravila za večino bolečin ki trajejo povojno Francijo. Se najmanj pa so se približali rešitvi najbolj porečega francoskega problema — Alžiriju.

De Gaulle tukaj ni izpolnil pričakovanih. Z njim niso zadovoljni niti razsodni krog ni reakcionarni skrajneži. Kljub vsem obetom vojna v Alžiriji, ki terja dnevno po dve milijardi frankov in nekaj sto življenj, ni niti za las bliže rešilnemu koncu. De Gaulle uporablja stare metode »pomirjevanja«, ki so se že izjavile vrsti vlad četrte republike; zato se tudi ne more načuditi boljšega uspeha. Medtem pa peto leto alžirske vojne čedalje zgovorneje potrijeva, da je vsak poskus vojaškega reševanja tako zapletenega, v resnicu pa celo preprostega vprašanja (samo če bi v Parizu hotel pogledati stvarnost v očih), očitno zmanj. Več ko pol milijona najsdobnjene oborženih elitnih čet francoske vojske ne more strelji osvobodilnega gibanja, ki ga podpira vse ljudstvo. O tem pričajo tudi zadnje volitve, kjer se je kljub pritisku francoske armade glasovanja vzdržalo malone 60 odstotkov prebivalstva. Alžirci tako

iz dneva v dan izpričujejo, da podpirajo bolj alžirsko osvobodilno fronte, da se postavljajo po robu kolonialni politiki pariske vlade in desničarski skrajneži.

Zato 13. maj ne more biti nitri »dan zmag«, niti »dan žalosti«. — Pač pa bi morali vse resnično do moljbeni Francozi ob tej obleti tretjemu razmisliti, kam jih vodi trinogla pot zaletavih, neuračunljivih zahtev reakcionarnih krogov. Ali morda res lahko verjamemo glasovom, ki prihaja iz Pariza, da so de Gaulle pripravljiva na resnično »premirje pogumnih«, ki bi ponudili častne pogoje alžirski vojski? Tako vsa si nekateri tolmačijo njegove besede, izrečene minuli teden: »Ne da bi postavljai določen dan, ne da bi dajal kakršnekoli obljube in ne da bi iznashal domneve, želim reči — je tedaj dejal francoski predsednik — da je blizu dan, ko bo Alžir posmrjen.«

Ali te besede pomenijo razumno rešitev ali nadaljevanje nasilnega »pomirjevanja«, ostaja še vedno ugnaka. Vendar bi bilo želiti, da bi prav obletnica 13. maja otrseli odgovorne francoske kroge neuresničljivih utvar in jih približala edini možni rešiti — sporazum z alžirsko vlado.

MARTIN TOMAZIČ

NA BIVŠI MEŠČANSKI ŠOLI NA JESENICAH BODO ODKRILI SPOMINSKO PLOŠČO

Na nekdanji meščanski šoli na Jesenicah bodo 1. junija letos odprtli spominsko ploščo. Tu je bil namreč prvi sestanek Komunistične stranke, ki je bila organizirana na Jesenicah leta 1919.

Odbor za proslavo 40-letnice KPJ je na torkovi seji nadalje razpravljal o zbirjanju zgodovinskega gradiva iz delavskega gibanja na Jesenicah, o zgodovinskih mestih, na katerih naj bi postavili spominska obeležja in preimenovanju nekaterih ulic, ki bi jih preimenovali za občinski praznik 1. avgusta.

-k
80 PIONIRJEV Z BLEDOM
NA STENJAKU

Svet za socialno skrbstvo pri ObLO Bled skupaj z Društvom prijateljev mladine pripravlja letovno 80 otrok blejske občine. Tri tedne bodo otroci preživel na otoku Stenjaku pri Puli. Za zdravstveno kolonijo so določeni predvsem tisti otroci, ki jih je pripovedovali za zdravniška komisija.

KINO PREDSTAVE V KOMENDI

Pred meseci je začela v Komendi obravnavati domača kinoaparatura. Dvakrat tedensko so kinopredstave, filmi so povprečni, obisk pa slab, ker so med predstavami ne ljube prekinitev zaradi previranja filmov. Upati je, da se bodo ljubitelji filmov privabil teži pomanjkljivosti, saj drugačna kulturnega razvedrila v Komendi ni.

CA

PRVOMAJSKI TABOR DOMŽALSKIH TABORNIKOV

Prvomajski tabori so za tabornike »Skalni tabori« iz Domžal postali že tradicija. Pred štirimi leti so odšli prvič v Ankar. Odslej naprej vsako leto postavlja platnenje hišice in tako v prizetnem vzdružju v naravi proslavlja prvočinkovje pravljake.

Letos so taborniki postavili šotor blizu Domžal. V prvih dveh dneh so morali zaradi stalnega deževja uporabiti vso svojo taborniško veščino, da so lahko obdržali tabor v polnem redu. To se jim je popolnoma posrečilo, saj so jih šotori v teh dneh postali drugi dom, v katerih so si uredili ležišča in police s pravo domačo skrbnostjo, kljub temu, da je bilo blata do kolen. Tudi taborniški kuharji so hrano pripravili vedno ob pravem času.

Tabor ni dosegel svojega pravljaka namena, to je, da prebivalcem domžalske občine v spoznamu z Zeleno znamenje organizira že drugi seminar za trgovske poslovodje v letosnjem letu. Kakor prvega, se je tudi drugoga seminarja udeležilo okoli 50 trgovskih poslovodje iz raznih krajov Slovenije. Seminar bo mnogo koristil trgovskim podjetjem železarske stroke.

zu-an

V KRAJU: Lani asfaltna prevleka — letos hakovanje

Zvezni izvršni svet o svojem delu v preteklem letu

Na zadnjih sejih Zveznega izvršnega sveta so sprejeli poročilo za leto 1958, ki ga bo Zvezna ljudska skupščina obravnavala verjetno prve dni junija.

Poročilo poudarja, da so bili leta 1958 doseženi pomembni uspehi pri izpoljevanju in dopolnjevanju družbenega in državnega sistema. Zlasti poudarja izredni pomem program ZJK za naš družbeni in državni sistem, za njegovo uveljavljanje in nadaljnji razvoj.

Lani smo napravili pomembne korake naprej tudi v obravnavanju problema razdelitve družbenega dohodka. Razdelitev smo vskladili z družbenimi odnosi, sicer z zgodovino svojega kraja in lastnimi.

Lani je minilo osem let, od katere smo dobili delavsko samoupravljanje. Imeli smo že sedme redne volitve delavskih svetov. Vsak delavec je bil izvoljen za člane delavskih svetov. Na delavskih svetovih so sprejeli predstavljene predstavljene vodstvene akademije. Razdelitev smo vskladili z družbenimi odnosi, sicer z zgodovino svojega kraja in lastnimi.

Lani je minilo osem let, od katere smo dobili delavsko samoupravljanje. Imeli smo že sedme redne volitve delavskih svetov. Vsak delavec je bil izvoljen za člane delavskih svetov. Na delavskih svetovih so sprejeli predstavljene predstavljene vodstvene akademije. Razdelitev smo vskladili z družbenimi odnosi, sicer z zgodovino svojega kraja in lastnimi.

Lani je minilo osem let, od katere smo dobili delavsko samoupravljanje. Imeli smo že sedme redne volitve delavskih svetov. Vsak delavec je bil izvoljen za člane delavskih svetov. Na delavskih svetovih so sprejeli predstavljene predstavljene vodstvene akademije. Razdelitev smo vskladili z družbenimi odnosi, sicer z zgodovino svojega kraja in lastnimi.

Lani je minilo osem let, od katere smo dobili delavsko samoupravljanje. Imeli smo že sedme redne volitve delavskih svetov. Vsak delavec je bil izvoljen za člane delavskih svetov. Na delavskih svetovih so sprejeli predstavljene predstavljene vodstvene akademije. Razdelitev smo vskladili z družbenimi odnosi, sicer z zgodovino svojega kraja in lastnimi.

Lani je minilo osem let, od katere smo dobili delavsko samoupravljanje. Imeli smo že sedme redne volitve delavskih svetov. Vsak delavec je bil izvoljen za člane delavskih svetov. Na delavskih svetovih so sprejeli predstavljene predstavljene vodstvene akademije. Razdelitev smo vskladili z družbenimi odnosi, sicer z zgodovino svojega kraja in lastnimi.

Lani je minilo osem let, od katere smo dobili delavsko samoupravljanje. Imeli smo že sedme redne volitve delavskih svetov. Vsak delavec je bil izvoljen za člane delavskih svetov. Na delavskih svetovih so sprejeli predstavljene predstavljene vodstvene akademije. Razdelitev smo vskladili z družbenimi odnosi, sicer z zgodovino svojega kraja in lastnimi.

Lani je minilo osem let, od katere smo dobili delavsko samoupravljanje. Imeli smo že sedme redne volitve delavskih svetov. Vsak delavec je bil izvoljen za člane delavskih svetov. Na delavskih svetovih so sprejeli predstavljene predstavljene vodstvene akademije. Razdelitev smo vskladili z družbenimi odnosi, sicer z zgodovino svojega kraja in lastnimi.

Lani je minilo osem let, od katere smo dobili delavsko samoupravljanje. Imeli smo že sedme redne volitve delavskih svetov. Vsak delavec je bil izvoljen za člane delavskih svetov. Na delavskih svetovih so sprejeli predstavljene predstavljene vodstvene akademije. Razdelitev smo vskladili z družbenimi odnosi, sicer z zgodovino svojega kraja in lastnimi.

<div data-bbox

GOSPODARSKE VESTI

Vrednost izvoza iz naše države je v prvih treh mesecih leta znala nekaj nad 31 milijard dinarjev. — Lani v prvem četrtletju je vrednost izvoza dosegla 28 milijard 600 milijonov dinarjev, predlagam pa 25 milijard 500 milijonov. Leto marca smo izvozili za okoli 12 milijard dinarjev blaga. Naraščanje izvoza utruje upanje, da bo mogoče izpolniti zastavljene izvozne naloge.

V prvem četrtletju smo izvozili 9500 ton goveje živine in okoli 3 500 ton govedine. V teh treh mesecih smo prvič izvozili govedino tudi v Anglijo. V Zahodno Nemčijo smo izvozili precej več živine kot v istem razdobju lani.

Mesne konserve izvažamo v devetnajst držav. V letošnjem prvem četrtletju smo jih izvozili 3650 ton, od tega samo v Anglijo 2800 ton. Zahodna Nemčija je s 287 tonami na drugem mestu.

Jugoslovanska kmetijska banka bo dajala posojila za rekonstrukcijo sedovnjakov v vinogradov, če niso nad 10 let starci in če obsegajo najmanj 20 hektarov, kakor tudi za oljčne nasade, ki morajo obsegati najmanj 5 hektarov. Posojila bo dajala s 3-odstotno obrestno mero na leto in odplačevanje do 10 let. Prošnje za posojila za rekonstrukcijo sedovnjakov v vinogradov se morajo poslati banki od 21. maja dalje.

Komite za zunanjost trgovino je sprejel odredbo, s katero se omejuje odkup govejega mesa, namenjenega izvozu, na kmendekem trgu na 15.000 ton. Glede na to bodo morali izvozniki večji del količin (nad 70 odstotkov) odkupili v družbenem sektorju proizvodnje. Namen odredbe je zaščiti domači ug pred morebitnimi motnjami in stimulirati organiziranje proizvodnje.

Industrijska proizvodnja v Jugoslaviji se je v prvem tromesečju letos povečala za 10 odstotkov v primerjavi z istim razdobjem lani. Največ se je povečala proizvodnja v elektroindustriji — za 31 odstotkov. V kemični industriji se je povzela za 25 odstotkov, v grafični za 18 odstotkov, v lesni za 17 odstotkov, v industriji gradbenega materiala za 15 odstotkov, v elektroenergetiki za 13 odstotkov, v proizvodnji naftne za 10 odstotkov, v črni metalurgiji za 9 odstotkov, v proizvodnji premoga za 8 odstotkov, v kovinski industriji za 11 odstotkov, v tehniki za 7 odstotkov, v industriji usnja in obutve za 6 odstotkov itd. V živilski industriji se je proizvodnja povečala samo za 2 odstotka. Po republikah se je industrijska proizvodnja najbolj povečala v Črni gori — za 23 odstotkov, v Srbiji za 12 odstotkov, v Bosni in Hercegovini za 11 odstotkov, v Hrvatski za 9 odstotkov, v Sloveniji za 7 odstotkov in v Makedoniji za 1 odstotek.

21. maj — Dan vajencev

OB PRVIH KORAKIH

Na ta dan se zbere, da pokramajo, da se pomenijo o športu, o nastopih na održu, da se sproste na izletih. Zbero se, da bi se pogovorili o delu v tovarnah in podjetjih.

Skoraj 2000 vajencev je v vajenskih in industrijskih žolah na lega okraja. To seveda ni veliko v primeri s potrebami. Nekateri stroki imajo znatno premalo. Značilno je, da privatni obrtniki dokaj bolje skrbi za podmladek kot gospodarske organizacije. Lanski podatki so na primer pokazali, da je na vsakih 100 delavcev privatnega sektorja bilo 4,5% vajencev, medtem ko je to razmerje v družbenem sektorju znalo le 2,5 odstotka.

KAJ BI POVEDALI?

Toda to je Dan vajencev. Na tej so sami kaj povedo, kaj naprej o svojih težavah, o učenju, o delu, o življenju v internatu, o vožnji domov, o tem, kako... Polno imajo težav.

V Gorenji vasi, klub temu, da tam je ni industrije, je 30 vajencev lesne in kovinske stroke. Pre malo jih je za šolo. Morda bi želeli, da se vključijo v šolo v Šk. Loki. Treba bi bilo, seveda, organizirati prevoz. Tudi vajenci v Cerklih bi se radi priključili šoli v Kranju. Seveda, kadar bo tu vajenski dom povečan.

Ce bi nam pisali vajenci iz Žo-

O zdravstvenih problemih kranjske občine

KAKO NAPREJ?

Ob zdravstvenem domu naj bi že prihodnje leto zrasla še bolnišnica za ginekologijo in porodništvo

Zdravstveni dom v Kranju bo kmalu dograjen. S tem domom bo zdravstvena služba v Kranju prvič dobila primerne prostore za svoje delo, če upoštevamo, da je bil stari zdravstveni dom izgrajen pred vojno, že zdaleč premajhen za Kranj ob njegovi dograditvi. Razen splošnih ambulanci bodo v prostorih zdravstvenega doma urejene tudi specialistične ordinacije, ki jih doslej v Kranju morda sploh ni bilo, ali pa so gostovali po raznih privatnih stavbah in se stiskale v neprimerih prostorih.

Hkrati z dograditvijo tega zdravstvenega objekta pa nastaja vprašanje, kakšen naj bo perspektivni razvoj zdravstvene službe v Kranju. Ali naj ob novem zdravstvenem domu zraste še splošna bolnišnica? Naj se morda zgradijo samo nekatere specjalne klinike? Vsekakor pomeni nov zdravstveni dom velik korak naprej, a vendar samo prvi korak pri urejanju zdravstvenih problemov v Kranju. Doslej je bilo materialno stanje zdravstvene službe v Kranju dokaj borno, zato je upravičenih zahtev na pretek.

Prav je, da o perspektivnem razvoju zdravstvene službe v Kranju razmišlja najširši krog ljudi, da čimev prebivalce soodloča, kako in kaj zgraditi naprej. O tem nam na moč zgovorno pričajo dosedanje izkušnje. Da bi spodbudili k razpravi širok krog ljudi, smo se namenili o teh problemih nekoliko več razpisati tudi v našem listu.

PREDVSEM ZOBOZDRAVSTVO IN GINEKOLOGIJA

Razen za ureditev splošne zdravstvene službe, bi bila trenutno najpotrebnnejša sredstva za ureditev zobozdravstva in ginekologije ter porodništva v Kranju. Mnogo je ljudi, ki zmanjšata leto dni in več čakajo, da bi prišli na vrsto v zobozdravstveni ambulanti, a zeman. Predvsem primanjkuje zobozdravstvenega kadrja, pa tudi prostori, v katerih je zobozdravstvena ambulanta, niso primerni. Morda bi res kazalo prodati stari zdravstveni dom ob Stari cesti in iz teh sredstev, pa morda še iz proračunskega sredstva Obč. zgraditi moderen zobozdravstveni paviljon ob novem zdravstvenem domu.

Morda še bolj kot zobozdravstveni paviljon, pa bi bilo v Kranju potrebljeno zgoditi bolnišnico za ginekologijo in porodništvo. O pomembnosti tega objekta nam zgovorno pričajo že dosedanja uspehi skromne porodnišnice na Laborah. Čeprav samo zasiloni urejena v bliži stanovanjski vili, je kranjska porodnišnica od ustanovitve do danes opravila že ogromno, pionirske delo. Od leta 1956 število porodov stalno narašča, razen tega iz leta v leto raste tudi število speciálnih pregledov v porodnišnici in število operacij. Če primjerjamo to število z številom sprejemov in operacij v drugih večjih porodnišnicah, vidimo, da je neprimerno. Testi prostori sedanje porodnišnice za vse te sprejemajo prvi, ki predvideva razširitev do sedanja porodnišnice na Laborah, in drugi, ki predvideva gradnjo nove porodnišnice za ginekologijo in porodništvo ob novem zdravstvenem domu na Zlatem polju.

Za izpolnitve ginekološke in porodniške službe v Kranju obstaja doslej dva predloga, in sicer prvi, ki predvideva razširitev do sedanja porodnišnice na Laborah, in drugi, ki predvideva gradnjo nove porodnišnice za ginekologijo in porodništvo ob novem zdravstvenem domu na Zlatem polju. Prva reditev je sicer preprostejša,

ker gre samo za prizidavo, razširitev obstoječih prostorov. Je tudi nekoliko cenejša. Ima pa to slabo stran, da onemogoča direktno zvezo te ustanove s centralnim zdravstvenim objektom, razen tega pa je neprimerna tudi zato, ker leži porodnišnica neposredno ob bodoči tovarni gumijevih izdelkov »Sava«. Nov objekt na Zlatem polju bi sicer veljal nekoliko več, in sicer okoli 150 milijonov dinarjev, imel pa bi to prednost, da bi bil neposredno povezan z zdravstvenim domom. Na ta način bi bili precej manjši stroški za vzdrževanje, bolnišnica pa bi se lahko posluževala tudi vseh specialističnih ambulant v novem zdravstvenem domu.

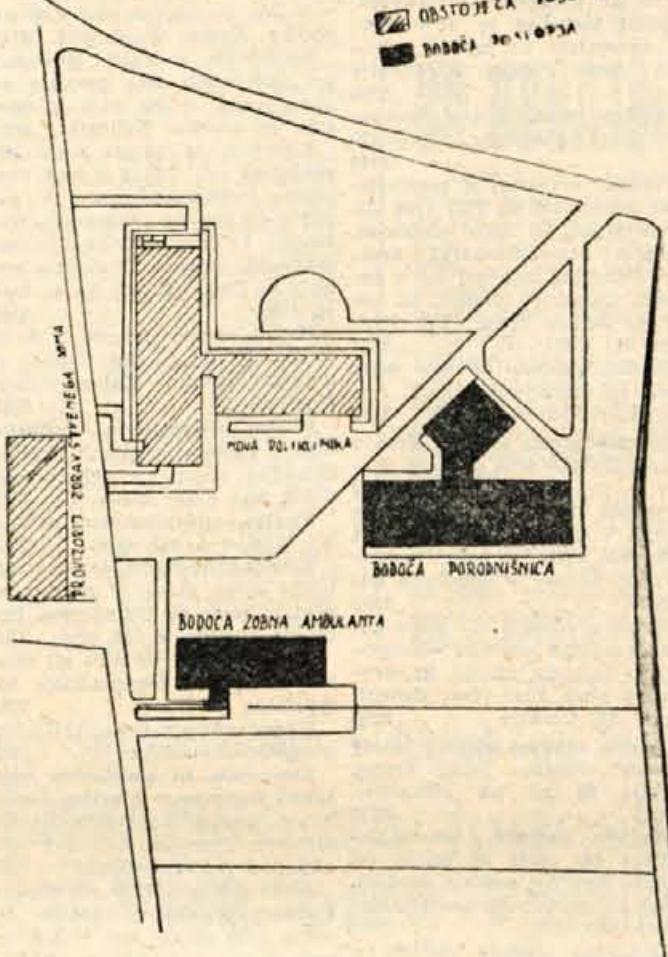
Naj se odločimo za to ali za ono reditev, neka je jasno: čimprej je treba razmišljati o tem, da se prične zbirati sredstva za gradnjo te prepotrebe zdravstvene ustanove. Zelo realen je po načinu menjenju predlog Sveta za zdravstvo pri Obč. Kranj, naj bi se osnoval sklad za gradnjo bolnišnice za ginekologijo in porodništvo, kamor bi posamezna podjetja prispevala del svojih sredstev. Večina podjetij v Kranju in v okoliških krajev, zaposluje precej žena. Zato bodo prav gotovo v interesu zdravja svojih delavk prispevala del sredstev za gradnjo te ustanove. Že doslej so mnoga podjetja pokazala veliko zanimanje za delo in obstoj ter razvoj porodnišnice in prispevala precejšnja sredstva za opremo laboratorijske.

V kramljanju teh mladih ljudi, ki so se komaj odtrgali zdoma in začeli v delu, bi zvedeli veliko, veliko. Nečesa pa morda niti oni sami ne bi radi povedali, ker se izogibajo vprašanju, to pa je njihovo duševno počutje v domovih in internatih, na šolah. Učitelji, predavatelji so tam pretežno strokovnjaki. V svojih učencih včasih ne vidijo dozorevajočih ljudi, mladih prebujočih se življenji, marveč objekt dela z dolgočim strokovnjaki. Tako bi skoraj na vseh šolah odgovorili. Od honorarnih predavateljev seveda ni moč pričakovati več, kajti njihov delež, njihova pomoč je že itak velika. Zadeva prehaja od tu na stanovanje in spet nazaj v začarani krog.

Toda o tem vajenci ob njihovem dnevu ne bodo vovorili. Dolovljajo imajo drugih težav, skrbijo in misli z učenjem in bodočim poklicem, kamor bodo kmalu stoli.

Najmlajša med vsemi pa je kaj maj ustanovljena gostinska šola na Bledu. Skoraj nova je tudi žola lesne stroke na Traji pri Škof-

SITUACIJA 1:1000
■ OBSTOJEČA ZOBOZDRAVSTVENA USTANOVA
■ BODOČA ZOBOZDRAVSTVENA USTANOVA

Novi načrti za stanovanjske stavbe?

V letošnjem letu so velika sredstva namenjena družbenim investicijam. Se posebno veliko sredstev je namenjeno prav stanovanjski izgradnji. Vedno znova si moramo ob teh sredstvih zastaviti vprašanje o smotrnom izkorisčanju denarja, ki ga vlagamo v te namene. Ali bodo ta sredstva v letošnjem letu v celoti izkorisčena? To je odvisno od več vprašanj. Tu so načrti, ki morajo biti odobreni; dalje gradbene kapacitete, ki so marsikje že prezasedene in še mnogo drugega.

Tokrat mislimo načeti samo eno izmed vprašanj, ki je na videnje nepomembno, vendar se v naši praksi le prevečkrat ponavlja. To je problem načrtov. Le preveč težimo k temu, da za nove gradnje dajemo v izdelavo nove načrte. Za te načrte trošimo velika sredstva, ki bi se lahko poslužili načrtov, ki so že izdelani. Vsem nam je dobro poznano, da imamo odlične rešitve za načrtov za stanovanjske bloke v mnogih krajih v naši republike. Naj omenimo pri tem samo Celje, Velenje, Maribor in Ljubljano. Ali ne bi kazalo, da bi nekatere teh načrtov prevezeli in tako prihranili denar. Prihranili ne bi samo denar, ampak tudi postopek za sprejem teh načrtov. Morda bi kazalo s tem poskusili tudi v našem okraju?

V. N.

NAŠ NAJVEČJI LADIJSKI VIJAK

V ladjedelnici »Split« so izdelali ladjnički vijak iz litega teleza, ki tehta 17,5 tone, v premeru pa meri 5 metrov. To je največji in najtežji ladjnički vijak, izdelan doslej v naši državi. Izdelali so ga pod kontrolo klasifikacijskega zavoda »Lloyd register« iz Londona. Strokovnjaki tega zavoda so se zelo počivalno izrazili o tem uspehu ladjedelnice »Split«, saj do nedavnega ladjničkih vijakov pri nas sploh niso izdelovali. Vijak je namenjen 12.800 tonskemu tramperju, ki ga gradi v ladjedelnici »3. maj« na Reki.

naš razgovor

Poudarek na turizmu in potrošnem blagu

Gorenjski sejem, ki bo letos v Kranju od 31. julija do 10. avgusta, bo precej drugačen kot so bile dosedanja tovrstne prireditve. Imel bo izrazito potrošniško - turistični značaj. Tej zamislili pa prostori Osnovne šole, kjer je bil sejem doslej, več ne ustrezajo. Zaradi tega bodo letos del sejma uredili v novi Tekstilni šoli, ki ima s svojimi prostornimi in moderno urejenimi avlami za to idealne pogoje. S tem se bodo sedanja razstavne površine močno povečale, in sicer pokrite za približno 50%; odprt prostor, ki bo predvsem namenjen gostinstvu in številnim prireditvam, pa za več kot 200%. Vse razstavne površine bodo letos obsegale okoli 8000 kvadratnih metrov.

Naj se odločimo za to ali za ono reditev, neka je jasno: čimprej je treba razmišljati o tem, da se prične zbirati sredstva za gradnjo te prepotrebe zdravstvene ustanove. Zelo realen je po načinu menjenju predlog Sveta za zdravstvo pri Obč. Kranj, naj bi se osnoval sklad za gradnjo bolnišnice za ginekologijo in porodništvo, kamor bi posamezna podjetja prispevala del svojih sredstev. Večina podjetij v Kranju in v okoliških krajev, zaposluje precej žena. Zato bodo prav gotovo v interesu zdravja svojih delavk prispevala del sredstev za gradnjo te ustanove. Že doslej so mnoga podjetja pokazala veliko zanimanje za delo in obstoj ter razvoj porodnišnice in prispevala precejšnja sredstva za opremo laboratorijske.

Direktorja Gorenjskega sejma tovariša Metoda Rotarja smo vprašali, kako potekajo priprave za letošnji sejem. Takole nam je odgovoril:

»Priprave same prihajajo v zaključno fazo. Računamo, da bodo še v tem mesecu zaključeni vsi razgovori za sodelovanje razstavljalcov. Dosedani potek priprav kaže, da bomo koncept, ki smo si ga postavili, letos dejansko realiziral. Pri tem mislim na to, da ho v okviru razstavljalcov izvedemo na srednjem programu. Razstavljalcem bodo upom, da bo uspešno pridobiti nekatere splošno značne ansamble, domače in tujne. Gostinska podjetja pa razmisljajo še o posebnem varitevskem programu.«

V času sejma bo tudi nekaj gospodarskih prireditiv ozimboma posvetovanj o turizmu, gostinstvu in obrti. Posvetovanja bodo usmerjena predvsem v pospeševanje proizvodne opreme in drobnega galerijskega blaga s turističnim obeležjem.

Gledate obiskovalce imamo zdaj že precejšnje garancije za večji obisk iz Trsta in Koriske. Razgovori o tem zdaj potekajo. Naš sejem bo predstavljen s svojim propagandnim materialom tudi na Tržaškem in Celovškem velesemlju. Posebej se trudimo, da bi pritegnili čimveč domačih gostov, posebno iz ostalih delov države.

Za konec naj poudarim še enkrat, da pri reševanju številnih težav računamo na sodelovanje okraja in predvsem kranjske občine, da bo letošnji Gorenjski sejem doslej res najboljša sejemska prireditve v Kranju. Za to pa ni dovolj, da je samo sejem lepo urejen, ampak se mora nanj pripraviti Kranj v celoti. Pri tem mislim na okrasitev, propagando, prenobljšča, gostinske in trgovske obrte in še na mnogo drugih reči.«

T.

Novi zakonski osnutki

V sekretariatu za finance FLRJ pripravljajo osnutke štirih novih zakonov, in sicer osnutek zakona o družbenem knjigovodstvu in obračunu, osnutek zakona o davkih, osnutek zakona o administrativnih takšah in osnutek zakona o proračunu. Zvezni izvršni svet pa je dan odobril osnutek carinskega zakona, ki ga bo v kratkem obravnavala Zvezna ljudska skupščina.

K. M.

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Prodam plešilni stroj znamke »Irena«. Naslov v oglašnem oddelku 3292

Uprava doma stepih Okroglo pri Kranju srejme materialnega knjigovedja. Nastop službe takoj 3293

Prodam 3-delno emare mehki les. Naslov v ogl. odd. 3295

Prodam 6 tednov stare svječke. Naslov v ogl. odd. 3296

Prodam stavbno parcelo. Britof 48, Kranj 3297

Prodam »Lambretto« 125 ccm in Ital. žensko kolo. Naslov v oglašnem oddelku 3298

Prodam kompletni hišni avtomatični vodovod in 16 m cevi ali zagnjenjam za karkoli. Grošek Vinko, Poženik 14, Cerknje 3299

Prodam žensko dobro shranješko za 12.000 din. Zg. Bitanje 3300

Prodam avtostroj z menjalnikom, menjalnik za Fiat 1100, diferencial za 1.5 tono nosilnost, komplet avtoradioaparat, komplet dromelne za gumi voz z gumami. Ogled v sobotah in nedeljah. Jenko Franc, Trg Svobode 26, Tržič 3301

Ugodno prodam okroglo mizo z štirimi tapiceranimi stoli. Avsec, Kidričeva 30, Kranj 3302

Prodam žensko kolo novo italijansko. Naslov v oglašnem oddelku 3303

Nudim brezplačno stanovanje tovarniškemu delavcu ali dečkovi, ostalo po dogovoru. Senčur 113 3304

Iščem službo trgovske pomočnice, najraje v NON STOP. Ponudbe oddati v ogl. odd. 3305

Prodam okvir do ženskega kolesa. Naslov v ogl. odd. 3306

Nušel sem psa ovčarja, črne barve. Naklo 77 3307

Nušel sem zapestno uro na Bledu-Zaka, dobi se Spodnje Gorje 27 3308

Prodam 2000 kosov rabljene strešne opeke, 190 kosov letev 3/5, krilino črpalko št. 5. Golčič Ivo, Suha 29, Sk. Loka 3309

Prodam žensko kolo novo italijansko. Naslov v oglašnem oddelku 3310

KAM?

v Zg. Besnico pri Kranju

KJE?

v gostilni »Slap Sum«

ZAKAJ?

zaradi plesa na novem plesu, zaradi pristnih vin in domačih specialitet.

KDAJ?

17. maja ob vsakem vremenu začetek ob 15. uri

Igra priznani »Gorenjski kvintet«

Uprava doma slepih na Okroglem bo v nedeljo, dne 17. maja ob 9. uri depoldan na javni dražbi prodala nekaj gospodarskih poslopij in razni inventar. Dom slepih Okroglo, Naklo 3304

OBČINSKI SINDIKALNI SVET KRANJ

isče SAMOSTOJNO KUHARICO IN EKONOMA za Camping v Moščenški Dragi za čas od 1. junija do 8. septembra 1959.

Pogoji: ustrezna strokovna izobrazba. — Plača po dogovoru. — Interesent naj se javijo na Občinskem sindikalnem svetu Kranj, Sejnišče 4, vsak dan od 7. do 14. ure.

Občinski sindikalni svet Kranj

RAZPIS

o vlaganju prošenj in prijav za sečna dovoljenja za leto 1960

Okrajni ljudski odbor Kranj, Uprava za gozdarstvo razglasja, da je določen redni rok za vlaganje predlogov za sečna dovoljenja in prijav za posek lesa na negozdnih tleh za leto 1960 v času od 18. maja do 20. junija 1959.

Predlogi vlagajo lastniki, posestniki, upravitelji ali koristniki gozdov po 5. členu Uredbe o sečnjah gozdnega drevja (Uradni list LRS, št. 27-141/57) pri za gozdarstvo pristojnem upravnem organu občinskega ljudskega odbora.

Predlog za sečno lahko zberajo na podlagi 5. člena omenjene uredbe tudi kmetijske zadruge, na katerih območju so gozdovi, kjer se namerava sekati. Kmetijske zadruge vse sprejete predlage s strokovno dokumentacijo o stanju gozodov in z mnenjem svojega gozdarstvenega odbora predložijo za gozdarstvo pristojnemu upravnemu organu občinskega ljudskega odbora.

Kjer obstoji gozdnogospodarski načrt, posebna strokovna dokumentacija ni potrebna.

Predlog mora pa 4. členu navedene uredbe obsegati zlasti:

1. priimek, ime in bivališče prosilca;
2. zemljiskokonjčne podatke kot: parcelno številko, katastrsko občino, vložitveno številko, površino gozda in domačo označbo kraja, kjer se namerava sekati;

3. količino in vrsto lesa, ki ga želi prosilec posekat;

4. kdo bo opravil sečno in za kašne namene želi prosiles porabiti les.

Vsi predlogi, ki bodo vloženi v rednem roku od 18. maja do 20. junija 1959 so kolktivne prosti. Po tem roku vložene prošenje se pravljoma ne bodo upoštevale.

Predlogi za posek macesne se vlagajo posebej od ostalih vlog v istem roku.

Tiskovino za predlage sečnej lahko prosilci nabavijo pri za gozdarstvo pristojnem upravnem organu občinskega ljudskega odbora.

Vse gozdne posestnike, lastnike, upravitelje in koristnike opozarjam, da v tem času poravnajo vse zaostale obveznosti do gozdnega sklada. Kdor bo s platiščem v zaostanku, sečnega dovoljenja za leto 1960 ne bo prejel, oziroma mu drevje ne bo odkazano.

Prav tako ne bodo prejeli sečnega dovoljenja oni gozdni posestniki, ki nimač urejenih mej v svojih gozdnih parcelah.

Uprava za gozdarstvo
OLO Kranj

Slaščičarna — Kavarna, Kranj sprejme mladega fanta za posmožna dela 3349

Dam dekle in fantka, šolevne, v oskrbe. Plačam zelo dobro. Ostalo po dogovoru. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku pod Šifro -Tako- 3341

Prodam 3-delno emare mehki les. Naslov v ogl. odd. 3295

Prodam 6 tednov stare svječke. Naslov v ogl. odd. 3296

Prodam stavbno parcelo. Britof 48, Kranj 3297

Prodam »Lambretto« 125 ccm in Ital. žensko kolo. Naslov v oglašnem oddelku 3298

Prodam kompletni hišni avtomatični vodovod in 16 m cevi ali zagnjenjam za karkoli. Grošek Vinko, Poženik 14, Cerknje 3299

Prodam žensko dobro shranješko za 12.000 din. Zg. Bitanje 3300

Prodam avtostroj z menjalnikom, menjalnik za Fiat 1100, diferencial za 1.5 tono nosilnost, komplet avtoradioaparat, komplet dromelne za gumi voz z gumami. Ogled v sobotah in nedeljah. Jenko Franc, Trg Svobode 26, Tržič 3301

Ugodno prodam okroglo mizo z štirimi tapiceranimi stoli. Avsec, Kidričeva 30, Kranj 3302

Prodam žensko kolo novo italijansko. Naslov v oglašnem oddelku 3303

Nudim brezplačno stanovanje tovarniškemu delavcu ali dečkovi, ostalo po dogovoru. Senčur 113 3304

Iščem službo trgovske pomočnice, najraje v NON STOP. Ponudbe oddati v ogl. odd. 3305

Prodam okvir do ženskega kolesa. Naslov v ogl. odd. 3306

Nušel sem psa ovčarja, črne barve. Naklo 77 3307

Nušel sem zapestno uro na Bledu-Zaka, dobi se Spodnje Gorje 27 3308

Prodam 2000 kosov rabljene strešne opeke, 190 kosov letev 3/5, krilino črpalko št. 5. Golčič Ivo, Suha 29, Sk. Loka 3309

Prodam žensko kolo novo italijansko. Naslov v oglašnem oddelku 3310

KAM?

v Zg. Besnico pri Kranju

KJE?

v gostilni »Slap Sum«

ZAKAJ?

zaradi plesa na novem plesu, zaradi pristnih vin in domačih specialitet.

KDAJ?

17. maja ob vsakem vremenu začetek ob 15. uri

Igra priznani »Gorenjski kvintet«

Uprava doma slepih na Okroglem bo v nedeljo, dne 17. maja ob 9. uri depoldan na javni dražbi prodala nekaj gospodarskih poslopij in razni inventar. Dom slepih Okroglo, Naklo 3304

Preteklo nedelje sem izgubila na poti na Jošta dve rjavi vterni deški čepice in medro bareko. Najditelja prosim da odda čepice v upravi lista 3358

Ugodno prodam mlade krave težko 250 kg ter 4 mlade pujske. Ogled vsak dan v Nomenju 42. 3359

Prodam hišo. Cena 400.000 din. Naslov v oglašnem oddelku 3360

Kupim dobre shranjeno ženske kole najraje nemške znamke. Naslov v ogl. oddelku 3361

Trgovsko podjetje Elita, Kranj sprejme trgovsko pomočnico galanterijske stroke za non-stop in trgovsko pomočnico za komisijo trgovina. Ponudbe poslati na upravo podjetja Kranj. Titov trg 20. 3362

Zamenjam kuhinjo, sobo in kabinet v Stražišču za lepo sobo v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 3363

Iščem lokal za modno čevljarništvo. Ostalo po dogovoru. Plevlje Mihela, Kokrica 73 3344

Zamenjam sobo in kuhinjo s pritlikinami na Planini. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku pod Enakovredno 3365

Prostovoljno gasilsko društvo Stražišče v ljubno vabi na VELIKO VRTNO VESELICO, ki bo v nedeljo 17. maja 1959 v parku pred gasilskim domom. Igra priznani sekret DPD »Svoboda« Stražišče 3366

Lepo stanovanjsko hišo na Stajerskem, smer Zidani most — Brežice ob glavnih cestah in železnični prodrom. V hiši je elektrika, voda, zraven. Klet in druge pritlikine. Lep zelenjadni in sadni vrt, njiva. Cena 950.000 dinarjev. V poštev pridejo kupci s takojšnjo gotovino. Naslov v oglašnem oddelku 3367

Kupim nedograjeno družinsko hišo v Kranju in bližnji okolici. Naslov v oglašnem oddelku 3368

Iščem sobico v Kranju. Naslov v ogl. oddelku 3369

Zamenjava komfortno enosobno stanovanje z vrom Lesce Kranj. Separativni vhod pod enim ključem. Ponudbe oddati v ogl. odd. pod Izredna prilika 3370

Aktiv LMS z DPD »Svoboda« Podnart priredi v nedeljo, 17. maja 1959 ob 16. uri v kulturnem domu v Podnartu »PLESNI VENČEK« pod vodstvom plesnega mojstra Metoda Mayerha. Igra kvintet »Veseli Domžalčani«. »Ples srčkov« in druge družabne igre. Gostuje Fran Milčinski-Ježek. Vabljeni 3371

Prost. gasil. društvo Breg pri Kranju ponovi v nedeljo, 17. maja VELIKO VRTNO VESELICO z istim sporedom. Vsi vladajo 3372

Dolečni upokojenec želi spoznati vlogo ali ločenko najraje Gorenjko v svrhu ženitve. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku 3373

Prosim poštenega najditelja pozabljenega kolesa, ki ga je požabil deček v Zupančičevi ulici novi bloki »Inteks« 9. maja naj sporoči V. Omanu, Cesta talcev 55, Kranj 3375

Upravni odbor Vodne skupnosti Gorenjske v Kranju razpisuje na podlagi 27. člena Pravil Vodne skupnosti Gorenjske mesto DIREKTORJA Vodne skupnosti Gorenjske

Pogoji: Gradbeni inženir z večletno praksjo iz vodogradbenih strok. — Prošnje je vložili na Vodno skupnost Gorenjske, Park svobode 4, najkasneje do 25. maja 1959.

Upravni odbor

Sprejmeno v stalno zaposlitve enega visokokvalificiranega vodnega instalaterja in enega kvalificiranega vodnega instalaterja. — Plača po tarifnem pravilniku, ostalo po dogovoru.

Obrino državno podjetje — mojster Hribar Jakob. Presenova 15, Jesenice.

Umrla je naša predoba mama in stara mama, sestra in tota

MARIJA LUKANC roj. FENDE

Pogreb drago pokojnice bo v petek 15. maja ob 9. uri iz hiše žalosti, Orehovlje 10, na pokopališču v Predosliških.

Orehovlje, Gorenje 13. maja 1959.

Zaludoči:

DNEVNIK ANE FRANK tudi v Škofji Loki

O tem delu so listi že toliko pisali, da bi bilo odveč vsako obično pisanje. Zato naj kot zapisnik zapisem le te misli.

— Delo, ki je osvojilo odre vsega sveta, je končno zbudilo tudi škofjeloško občinstvo iz mrtvila.

— Velik delež pri tem je imela humana vsebina, spretna dramatizacija, predvsem pa režiser ravnateljica gimnazije Vida Sluga in glavni igralci odlična Ana Frank, Ema Luštica, Marko Vidmar, Janez Berčec itd.

— Nekatere stranske vloge so bile malo preveč karikirane in niso povsem prepričale. Povezava posameznih slik tudi ni bila najboljša, prav tu se je pokazalo, kako slab je opremjen škofjeloški oder.

— Vsekakor je bila to doslej najboljša predstava škofjeloških gimnazijcev in predstavlja višek letosinje gledališke sezone.

J. K.

Ana in Peter v »Dnevniku Ane Frank« na održi v Škofji Loki

DELAWSKA UNIVERZA V VSAKI OBČINI

SZDL Slovenije je v preteklem tednu v Ljubljani organizirala posvetovanje o delavske in ljudske univerze, ki naj bi zadolžilo okrajne odbore SZDL za večji in hitrejši uspeh v razvijanju teh ustanov, razčistilo nekatere načelne poglede na izobraževanje odraslih in odgovorilo tudi na številna konkretna vprašanja.

Delavske in ljudske univerze, braževalne dejavnosti na poljudno-znanstvenih predavanjih, medtem ko so se na drugih področjih (družbeno-ekonomska in politična problematika, strokovno izobraževanje, študij Programa ZKJ) angažirale nekatere univerze. Pri poljudno-znanstvenem izobraževanju bo treba predvsem dvigniti kvaliteto predavanj, povezati predavanja v zaokrožene cikluse in izpolniti cikluse z idejno-političnimi predavanji. Prav na tem sektorju imamo toliko izkušenj in toliko kadrov, da lahko nivo teh predavanj dvignemo že v prihodnjem letu.

Program ZKJ so doslej obrazovalne predvsem osnovne organizacije ZKJ in moramo dejstvo, da širsi krog članstva SZDL z njim ni bil sistematično seznanjen, šteči za slabost. V prihodnjem letu bo vsaka ljudska in delavska univerza organizirala sistematično seznanjanje članstva SZDL s Programom; naloga bo toliko lažja, ker imamo povsod skupine izvezbanih predavateljev.

Posvetovanje ni razpravljalo o uvelbi enotnega naziva »ljudske ali delavske univerze, ker je zavzel stališče, da ne bomo ustvarjali dvojnega tipa, ampak bodo delavske in ljudske univerze ostale medsebojno povezane; v mestih in industrijskih središčih se bodo ljudske univerze preimenovali v delavske univerze, povsod pa se bodo vsebinsko preorientirale. Gre za to, da ne bi droblj organizacijskih sil, finančnih sredstev in predavateljskih kadrov, ampak bi jih skoncentrirali k izvajevanju naloge, ki je danes najbolj pereča: splošno, strokovno, ekonomsko, politično in družbeno vzgojo delavskega razreda, ki zahteva mnogo več pozornosti, kot doslej.

Z izjemo koprskega in ljubljanskega okraja je bilo težje izo-

Proč od verbalizma

UČNI NAČRT NA NOVIH POTEH

Pred vhodom v vinsko klet podjetja »Vino - Blede sem zagledal gručo otrok in se začudil: »Otroci v vino, to vendar ne gre skušaj!« Še bolj sem bil presenetlen, ko sem zaslišal otroške glasove, ki so odmevali v prostorni kleti. Radovalnost mi ni dala miru, zato sem vstopil in prisluhnih.

»Da, vso to smo predelali iz vipavskega grozja, to iz Štajerskega in ono v zadnjem sodu je raslo v Brdih,« je pojasnil mladi kletar. »Kaj pa sadni sokovit?« je vprašal ženski glas. »Naš malinov je zelo znan, prav tako kokta. Lani smo odkupili ogromno količino bezgovih jagod.

Največ so ga nabrali pionirji in zaslužili pri tem čedne denarce.

Poslušal sem in zvedel marsikaj, čeprav sem precej seznanjen z delom podjetja. Prav zato so me bolj zanimali otroci, ki so disciplinirano hodili po kleti, ogledovali, spraševali in poslušali. Končno so se zavabili in odšli, da bi dali prostor drugi skupini, ki je nestrnno čakala na dvorišču. Izmužnil sem se za njimi in poslušal, da je učiteljica uredila vrsto, nato pa sem stopil k njem.

Ljubeznično je odgovarjal na moja vprašanja ter večkrat pričignil v razgovor svoje učence. Nekako tako je potekal razgovor:

»To je četrti razred. Učni program obsega tudi predmet »Spoznavanje naravnosti in družbe«. Obog je bi radi zares spoznali, seveda svoji »svetovi primerno. Morda se komu zdi čudno, ker gremo tolikokrat ven, namesto da bi sedeli v žoli in se učili. Seveda, saj marsikaj še ne ve, da današnja žola ni takšna kot je bila nekoč. Našim otrokom bi radi posredovali čimveč znanja in ga tudi podkrepili z dokazi. Prav zato jim skušamo čimbolj nazorno razložiti vse, kar zahteva učni načrt.«

V jeseni smo obravnavali gozd. Naprosili smo upravo blejsko Gozdnega gospodarstva, naš nam pri tem pomaga. In res so nam že čez nekaj dni poslali gozdnega inženirja, da je šel z nami na Mežakljo. Marsikateri od naših učencev verjetno ne bo vse življeno več slušal toliko o gozdu kot smo slišali in videli tisti dan. O tem smo še dolgo govorili v žoli, pisali in pojasnjevali. Razen tega smo takrat gledali tudi filme o oglasjenju, splavarjenju ter spravljanju lesa po držah in žičnicah. Na žoli imamo namreč kinoprojektor, episkop in diaprojektor.

Predalpski svet in njegovo rastlinstvo smo si ogledali v Tamarju. Član Planinskega društva pa so letovali v Lipanci, zato so vedeli mnogo o alpskem svetu. Ko smo obravnavali železo, smo spet napravili izlet. Bili smo v Kropi in si ogledali vse od vigenca do iz-

delkov tovarne Plamen. Tudi jesenjsko Železarno smo si ogledali, toda samo od zunaj.

Sedaj obravnavamo poglavje o prehrambeni industriji. Ogledali smo si blejsko mesarijo, mlekarino in pekarijo, danes pa smo videli in slušali marsikaj o predelavi sadja. Kar se načinimo na naših izletih in ogledih, opisemo pri pouku slovenskega jezika, številčni podatki pa nam dobro služijo pri računstvu. Tako je vse lepo povzeto.

»Kaj pa še delete v žoli, n. pr. pri ročnem delu?« me je zanimalo.

To je v novi žoli gospodarsko-tehnični pouk,« je odgovorila učiteljica in nadaljevala: »Pridite pogledat naše izdelke! Videli boste prav malo plavž, premogovnik, zbirko drevesnih debel, lične koledarje, ovitke, reliefje in po hišstvo v miniaturi. Sedaj izdelujemo kaširane ročne lutke, da bomo lahko igrali z njimi.«

»Kaj pa ostali razred?« sem vprašal. »Tudi oni delajo na podoben način, seveda v okviru učnega načrta. Že prvi razred ima za seboj lepo število izletov in ogledov. Tako tudi vsi ostali razredi, je povedala tovaršica. Prav tedaj se je vrnil razred njene kollegice in posloviti smo se moralni, ker so skupaj odšli v žoli.«

M. S.

Nekaj bežnih vlosov

OB OKRAJNJI GLASBENI REVII

Okraina revija instrumentalnih ansamblov v Radovljici in pevskih zborov na Jesenicah je za nam. Zgodil ta ugotovitev pa nam ne pove posebno mnogo. Zategadelj ne bo odveč, če bomo zabeležili nekatere bežne vloste, ki jih je dobila republiška ocenjevalna komisija na reviji. — Komisijo so tvorili: skladatelj prof. Blaž Arnič, kapelnik vojaške godbe Jože Brun in prof. Cvetko Budkovič.

Letosnji nastop instrumentalnih ansamblov je v primerjavi z lanskim pokazal lep napredok. Izbor glasbene literature je neprimerno boljši, predvsem zahtevenejši, pa tudi kvalitetna izvajanja je zabeležila lepše uspehe. Razen tega dobivajo naši instrumentalni sestavi drugo podobo; dopolnjeni so z nekatimi novimi instrumenti, ki smo jih doslej pri naših godbah pogrešali.

Tudi zborovska kultura je prijetno prenenetila. Nagredek je opazen predvsem v kvaliteti izvajanja, zlasti očiten pa je premik pri izbih napredne programske politike.

S tokratnim nastopom so si nekatere pevski zbori in godbe na pihala pridobili pravico do udeležbe na republiški reviji pevskih zborov, ki bo 7. julija na Primskem v Kranju in godb na pihala, ki bo 21. junija v Ravneh na Korodičem. S.

Kaj poročajo s filmskega festivala v Cannesu

Lovorike za jugoslovanski film „Vlak brez voznega reda“

Prvemu poročilu iz preteklega tedna, da si je jugoslovanski film »Vlak brez voznega reda« uril pot na filmski festival v Cannes, lahko dostavimo še novo, in sicer o uspehu, ki ga je bil film dosegel.

Že prva poročila so bila zelo laškava in so presegala okvire običajnih kritik. Francoska kritika poudarja, da je to film poln svežine, ki združuje življenjsko sočnost,

lirizem in humanost, je svojstven atmosferi in opozarja na režijo, ki je izvabila filmsko intenziteto in vizuelno bogastvo posameznih kadrov.

Zlasti zanimivo utegne bilo to, da primerjajo izraznost našega filma z izrazom De Santisovih filmov, medtem ko gredo nekateri kritiki še dajejo film primerjavo celo z Fordovima filmoma »Poštna kočija« ali »Sadovi jezci«. Ta primerjava zadeva konstrukcijo in razbijanje celotne zgodbne na posamezne useode. S tem pa pohvale še niso posle. Kritika pravi nadalje, da je film odlično zasegel široko platno in da zasluži zavoljo preproste preljive zgodbne in intelligentne režije vse spoštovanje. Opazirja na njegovo tipiko, na senzibilno igro glavnih igralcev, na dobro fotografijo in na mojstrsko obravnavanje tako obširne tematike.

Ob tej priložnosti je ugledai francoski filmski režiser in zgodovinar Georges Sadoul povabil na razgovor režisera Veljka Bulajića. Med razgovorom je Sadoul dejal tudi to, da je »Vlak brez voznega reda« gotovo najboljši jugoslovanski film, kar jih je videl, in da bi se moral kljub najstrožjim merilom uvrstiti med najboljše festivalne filme. Kritik je razen tega dejal, da ga zlasti veseli, ker je Bulajić mlad režiser, ki išče nove teme in nove režijske prijeme.

S tem poročilom pa nočemo trdit, da je film mojstrovina, ki na festivalu ne bo našla tekme. Vsekakor pa je »Vlak brez voznega reda« zelo uspešna filmska realizacija.

Filmi, ki jih gledamo

MOJ VOHUNČEK

je ameriški barvni film, ki mu ne kaže pripisovati posebne izvirnosti. Osnovni motiv in zaplet zgodbe temeljita na podobnosti dveh ljudi

— nevarnega vohuna in komika, ki ju oblikuje v filmu znani ameriški igralec — komik Bob Hope. Tej ugotovitvi lahko dodamo še to, da je scenarij pisani na kožo glavnega akterja in je preračunan predvsem na grobo situacijsko komiko. O besedni ali karakterni komiki pa skoraj ni vredno govoriti. Razen nekaterih pikrilov na račun ameriške obveščevalne službe in resnih vohunskih filmov ni v vsebinskem delu nič takega, kar bi film dvignilo, nad povprečje. Navzlie vsemu pa bo Hopova situacijska komika, dasiravno je pisana za ameriški okus, pravila k smehu tudi naše gledalce.

TRI ČETRTINE SONCA

V ateljejih Triglav filma uspešno poteka snemanje novega slovenskega filma »Tri četrtine sonca«. V igralsko ekipo je režiser Babič zbral Berta Soltarja, Metko Ocvirk, Pera Kvrgiča, Julija Guština, Miro Sardoc, Nikoleta Popovič, Vanjo Dracha, Jožeta Mlakarja in druge. Za snemanje filma je predvidel 50 snemalnih dni, več kot polovico filma bodo posneli izven ateljejev, in sicer v Litiji, Novi Gorici, Skofji Lekl, Novem mestu ter Ljubljani in okolici.

Pretekli tork popoldne je bila v Mestnem muzeju v Kranju odprt razstava gorenjskih likovnikov-amaterjev. Svoja dela, v glavnem olja in akvarele, razstavljajo 28 najboljših gorenjskih amaterjev iz Kranja, Jesenic in Tržiča. V glavnem so to mladi ljudje, nekaj pa je tudi starejših, na primer Valentin Hladnik, ki je umrl že 1. 1933. Razstavljena je njegova slika »Triglav« (olje). — Na sliki: Boris Lavrič: SORLIJEV MLIN (olje).

MLADA RAST

Na prvomajskem izletu

Prvi maj je tu, toda kaj, ko je slabo vreme. Gledam skozi okno, kako deževne kaplje enakomerno padajo iz gostih oblakov na zemljo. Spominjam se lanskega prvega maja, ki je bil zame tako lep.

Bil je lep sončen dan, ko smo bili na izlet v Dražgoše. Mnogo sem brašla in slišala o dražgoških horbah, zato sem bila zelo radovedna. Pričakovala sem, da bom videla razvaline, toda bila sem presenečena nad lepoto te vasice. Lepa visoka hiša stoji ob cesti, posebno všeč pa mi je bila šola, ker tako lepe še nisem videla. Visoko nad vasjo se dviga Bičkova skala. Ime je dobila po bratih Bičkih. V tem kraju so ljudje med vojno mnogo pretrpeli, saj jih je mnogo dalo svoja življena za svobodo. Kljub vsemu pa so tu ljudje gostoljubni in napredni. Oče mi je pokazal partizanske steze, po katerih je tudi sam velikokrat hodil. Sli smo tudi skozi Zeleznicke, kjer se še dobro poznamo sledovi vojn.

Ko smo se vrnili domov, sem še pozno v noč bedela in premisljala o ljudeh v Dražgošah, ki so

samo da ne bi bila večno v tem ribniku. Tako rada bi šla v sveti življenja ni kralja štoklja, ki je prav rada hodila k njim v vas. Zelo so se je bale, kajti če je ribica prišla približu ojenega kljuna, je takoj izginila v štokljinem nezasistem trebuhi.

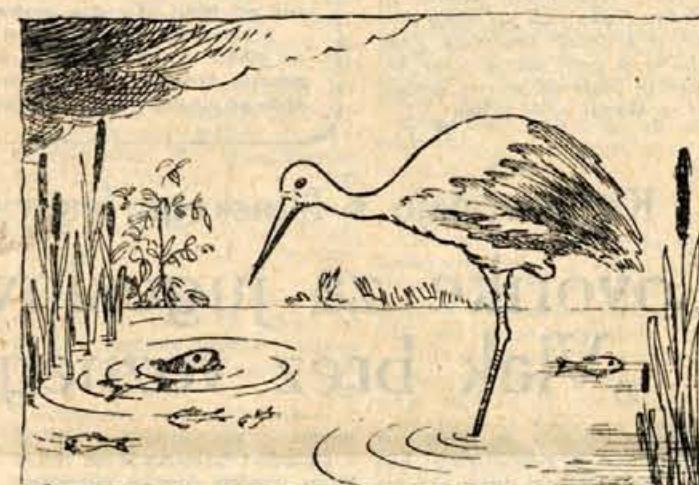
Kadar so ribice zagledale senco razpetih štokljinih kril nad ribnikom, so se potopile globlje v vodo in ostale tamkaj, dokler nini mila nevarnost. Le malo srebrna ribica tega ni hotela, temveč je vedno občudovala štokljo, kako veličastno je priplula nad ribnik.

»Kako rada bi znala tudi jaz takole letati,« se ji je vedno zvili vzdih. »Kaj vse bi videla! Tako pa sem priklenjena na ta ubogi ribnik in morem iz dneva v dan poslušati starejše ribe, kako me vedno in vedno svare pred nevarnostmi.«

Nekoč pa je njeno vzduhanje slišala tudi štoklja. Bila je že sista, zato se ji ni hotelo ujeti male ribice, ki je tuk pred njo občudovala buljila vanjo.

»Kaj bi rada?« je nazahala. »Hoditi in letati?«

»Oh telka, saj je vseeno kaj,

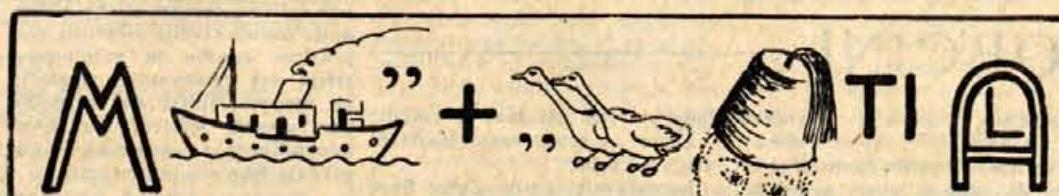

Kaj kmalu je štoklja pristala na visokem drevesu, kjer je imela spleteno gnezdo in v njem lačne mladičke, ki so odpirali svoje kljunčke. Malo neumno ribico je prepustila mladičkom, ki so jo brž rezrtgali na drobne kosce in pojedli. Radovedna ribica je bila kaznovana. Zdaj je lahko hodila po svetu, letala in občudovala svet, toda te v trebuhih mladih štokelj.

morali toliko pretrpeti. Ta izlet v Dražgoše se mi je za vedno vtisnil v spomin.

Irena Rajgelj,
Pristava 8t. 11
p. Križe

REBUS

ZA RAZVEDRILO

BO ŽE RES

Učitelj razlagal v šoli o čutilih. Pri tem omenil, da imajo nekateri ljudje tako čutilo slabše razvito kot normalni ljudje, zato pa drugo veliko bolj. Da bi se prepričal, če so ga učenci razumeli jih vpraša po primerih. Ker se nihče ne oglaša, jim pomaga: »Ce ima na primer kdo slabo razvit vid, ima zato bolj osier von.«

»No, a jih bodni, »še kak tak primer.«

Pa se opogumi Pepček: »Ce ima kdo eno nogo krašo, ima zato drugo daljšo!«

VIHAR POD TRIGLAVOM

Riše Milan Batista

117

Partizani niso imeli pošte, brzojava in telefona. Zato so morali vso partizansko pošto, povelja in sporočila, časopise in knjige prenašati peš kurirji. Njihove poti so vodile preko gora in rek, mimo nemških zased na cestah in ob železnicah, v snegu in dežju, v mrazu in v vročini, ko je planinsko sonce razbelilo kamenje. Zanje ni bilo počitka ...

178

Kurir Tone je bil eden najbolj znanih kurirjev na Gorenjskem. Vedno je našel javko, vselej se je izmuznil mimo nemških zased; vedel je, kje je treba preko Save, poznal je pota nemških patrulj in znal se jim je izogniti. Kajti kurir se nikoli ni smel spustiti v boj s Sovražnikom — zanj je bilo najvažnejše, da o pravem času in v prave roke odda pošto

družinski pomerniki

Uporaba kamilic v zdravstveno - kozmetične namene

Včasih nam postane vročje, zavihamo si rokave. Pri tem pa moramo paziti, da jih ne zvijemo kar tjavdan, ampak jih pazljivo nekakrat zapognimo. Tako ne bodo zmečkani, ko jih spet spustimo.

Britje nam bo res prava igrača, če bomo potem, ko se namilimo, počakali dve ali tri minute in se še potem začeli briti. V teh treh minutah postane brada za 60 odstotkov mehkejša, kakor pa bila, ko bi se brili takoj. Skrhače britvice nam bodo torej sle 60 odstotkov manj do živega!

Molj se časopisnega papirja izogibajo. Zato pri vlaganju volnenih oblačil v omare in predale lastnosti pa brkone na veste. Kamelični cvet namreč vsebuje eterično olje modre barve, ki obeli kožo in lase. Po mnenju mnogih pa deluje kamelični papir običajno uporabljajo.

Zelo žalosten je pogled na preohlapen ovratnik (1). Kadar kupujemo srajco, naj nam prodajalka izmeri vrat, če že sami ne vemo prave številke; čisto drugačni smo videti, če se nam ovratnik lepo prilega (2).

Kadar se vrnemo z ribolova, je težko pregnati z rok vonj po ribah. Zginali pa bo, če si roke najprej umijemo z milom, potem pa natremo s koščkom surovega mazila.

Kadar bomo imeli pet minut časa, si izpraznimo žepa, razložimo na mizo vsebino in se malo zamislimo nad njo. Čudili se bomo, koliko predmetov lahko v žepih mirne duše pogrešamo. Oblike bo manj trpela, predvsem pa bo mnogo manj nadležnega iskanja in obračanja žepov.

Drobni cvet kamilice z rumeno glavicico in belimi cvetnimi listi pozna vsakdo. Tudi prijetni, posebni duh kameličnih cvetov nam ni tuj. Ostale dele rastline pa malo poznamo, rabimo le cvete. Pet do devet cvetov ustrezna enemu delu posušenih.

Spoščno je znano, da kamelice pomirijo vnetja in da delujejo kot lahko čistilno sredstvo. Za nekatere druge njihove dobre lastnosti pa brkone na veste. Kamelični cvet namreč vsebuje eterično olje modre barve, ki obeli kožo in lase. Po mnenju mnogih pa deluje kamelični papir običajno uporabljajo.

4. Zaradi belline zmožnosti kamelice priporočamo blondinkam, da prelijijo lase po pranju še s kameličnim čajem. Ako dodamo čaj še dve žlici limoninega soka in gremo potem na sonce, bodo lase še svetlejši. Kamilaflor Šampun vsebuje kamelično olje in rabijo ga plavolaska za pranje las. Lahko pa si iz kamelice same pripravimo lase na vodo, ki bo ublažila srbenje in vnetja lesišča, lase pa bo pobella. Lasno vodo naredimo takole: 15 dkg suhih kameličnih cvetov prelijemo z 1,5 litra vrele vode. Ko se tekocina ohladi, jo precedimo in ji dodamo 1 liter alkohola in 1,5 g modrega kameličnega olja. S tekocino mažemo lasiče in lase, posebno če so mastni in leplivi. Tekocina se tudi preko zime ne pokvari. Kamelice so torej znano, neškodljivo domače zdravilo, pa tudi kozmetično sredstvo.

MODA

Lep volnen komplet

Spomin padlim talcem v Šenčurju

Veliko smo v šoli slišali o 40. obletnici KPJ. Najbolj pa mi je seglo v srce priovedovanje moje

Zreb prvomajske nagradne križanke je določil naslednje nagrajence: 1. Marija Demšar, Srednje brdo 11, pošta Gorenja vas; 2. Cencelj Metka, Cesta 1. maja 22, Kranj in Jana Reš, Mošnje, pošta Brezje. — Nagrajenci bodo dobili lepe knjižne nagrade.

Kurirji na skritih stezah

179

Tistega dne bi bil moral dvakrat prečkati cesto na svoji poti. Ceste so bile za kurirje kot žične ovire: ob cestah so prežale nemške zasede s strojnircami na drzne kurirje... Tone se je ustavljal v grmovju nad cesto in se razgledal naokoli. Vse je bilo mirno, nikjer nikogar. Z nagnimi koraki je smuknil preko ceste in že je spet izginil v gostem rastju.

180

Še enkrat je moral čez širok bel trak spet je pozorno oprezoval, po tem pa skočil na cesto. Še meter do gozda na drugi strani, ko je izza ovinka zaropata strojnica. Divje se je pognal v gozd. Ampak že po nekaj korakih ga je zapeklo v nogi. Zadebi so ga! Gotovo me bodo sledili — je pomisli. Brez oklevanja se je spustil v potok in naprej po njem

šport - šport - šport - šport - šport

Mladina Kranja se vsestransko pripravlja na 5. mladinski festival, ki bo v dnevi od 22. do 24. maja. Skupine mladincev udarnečno urejajo športna igrišča, pri Pokojninskem zavodu na Žulariji pa bodo zgradili novo rokometno igrišče (na sliki).

Spomini mladincev z dosedanjih festivalov »Bratstvo-enotnost« so neopazni. Mladinci, ki so bili lani v Prištini na festivalu prav gotovo te nestrpno pričakujejo letošnjega srečanja v Kranju.

EKONOMIJADA BO V KRAJU bachu in Fiertheimu. V Ansbachu so odigrali srečanje v disciplini 6 krat 200 lučajev. Srečanje so izgubili z rezultatom 4741:4724, to je 17 kegljev. Pri posameznih je Crv z Jesenic podrl doosej največ, to je 854 kegljev, čeprav je igral med domačimi državnimi reprezentant Albert Pfeiffer. Naslednjega dne, 2. maja so se pomerili z ekipo KK Fiertheim v disciplini 6 krat 100 lučajev in zmagali z 2461:2374, to je za 87 kegljev. Tudi pri tem srečanju je bil najboljši Jesenican, ki je podrl 430 kegljev (Crv).

TEKMOVANJE LOVCEV

V STRELJANJU

Okraina lovška zveza Kranj je pretekelo nedeljo organizirala strelsko tekmovanje lovskih ekip z lokalibrsko puško. Nastopilo je 18 tričlanskih ekip, med katerimi je prvo mesto osvojila Lovška družina na Jesenice z 236 krogovi. Pri posameznikih pa je bil prvi Alojz Laknar z 87 krogovi.

JESENISKI KEGLJAČI V ZAPADNI NEMCIJII

V okvir številnih prireditev v podcasitvah 90 letnice Železarne Jesenice spada tudi nedavno gostovanje jeseniskih železarjev-kegljcev v Zapadni Nemčiji. Za prvo majiske praznike so izvedli prijateljsko povratno srečanje v Ans-

ROMAN
II. del
SEGENČ

Mimi
Malenšek
Konč

»Kako čedno dekletce.« In nato: »Ali me poznaš?« Odkimala je. Z velikimi, plašnimi očmi je strmela v tujo ženo — toda v stanovanju je bilo toliko tujih ljudi, da je to ni več kdovkaj razburjalo. Teta Ana je razumevala, ko je zvedela, da je otrok ne poznal in zamiljeno rekla:

»Mi sorodniki smo se res močno odtujili drug od drugega. Kaj pa bo zdaj s teboj, dekletce?«

Vida tudi tega ni vedela. Oglasila se je debela hišnica in rekla, da jo bodo po pogrebu odpeljali v sirotišnico. Ana je zmajala z glavo.

»Jaz te bom vzela,« je rekla naposled.

Tu se je nit spomina pretrgala. Vida je pozabila na materin pogreb in na ljudi, med katerimi je prej živila. Spominjala pa se je, kako jo je Ana pripeljala k Gašperinu in da so nekaj dni pozneje pripeljali materino pohištvo in ga postavili v sobico, v kateri je Vida zdaj spala. Vse je ostalo, kar so razpostavili takrat. Še zmeraj je bila v kotu materina stara postelja z obledelim rožastim pregrajjalom, obrobljenim z resicami, nizka komoda, omara za obleko in v predalih nekaj drobnarij, ki jih je včasih jemala v roke, da bi se spominjala matere. Oče pa je utonil v njenem spominu, kar bi ga nikoli ne bilo.

Tako so prič odločili, kako bo potekalo njeno življenje in tudi potlej ji nikoli ni bilo treba sami odločati. Ana ji je kupovala obleke in jo privajala delu in Vidi se je zdebeljala, da je tako najbolje. Ničesar ni pogrešala. Dominik se ni mnogo menil zanjo. Ko je bila še otrok, ji je včasih dal denarja in jo poslal po cigarete, sicer pa se je leta in leta zdebeljala, da je sploh ne zapaža. Pozneje, ko je odrašla, je začel gornjati, čemu ji Ana kupuje obleke.

BRZOTURNIR SD KRAJN

V četrtek je bil v prostorih SD Kranj redni mesečni nagradni turnir. V dvokrožno tekmovanju je tekmovalo 7 igralcev. Tokrat je presestil Gril, ki je z Misjakom delil prvo in drugo mesto. Tretja in četrtja sta bila Prelošek in Kavčič. -pi-

V KRAJNU ZBRANIH 3 MILIJONE DINARJEV

Stab za zbiranje sredstev za gradnjo športnih objektov v Kranju, je zadnje dni dosegel že lepe uspehe. Došel je zbral 3 milijone dinarjev. Pričakovati je, da bo v prihodnjih dneh vsota precej večja in da bo akcija štaba povsem uspela.

Nova društva „Partizan“ na Gorenjskem

Te dni je bila druga redna seja uprave Okrajne zveze Partizana, na kateri so obravnavali tekoče probleme. Največ govorja je bilo o sodelovanju na letošnjem mladinskem festivalu Bratstvo - enotnost. Partizan bo na predvečer festivala priredil telovadno akademijo v Savskem logu, kjer bo nastopilo okoli 300 telovadcev iz vse Gorenjske in iz Ljubljane.

Ugotovili so tudi, da so pripravne za zvezni zlet v Beogradu v počnem teku. Z Gorenjske se bo zletu udeležilo 500 tekmovalcev. V maju bosta na Gorenjskem še dve večja nastopa, in sicer v Kranju in Tržiču. V Škofji Loki pa bo večji nastop 7. junija v počastitev 40-letnice KPJ in SKOJ. Nastopi-

TRŽIČ SE VEDNO V VODSTVU

V nedeljskem, XVI. kolu nogometnega prvenstva Gorenjske so bili doseženi naslednji rezultati: Bratstvo : Tržič 0:1, Triglav II : Prešeren 3:0, Partizan : Bled 10:2 in Mladost : Bohinj 3:0 w. o. V vodstvu je še vedno Tržič z 29 točkami pred Partizanom iz Loke s 27 točkami. Sledijo: Planika 25, Bled 16, Bratstvo 13, Mladost 8, Prešeren 7 in Bohinj 4 točke. Izven konkurenčne je Triglav II došel zbral 14 točk.

TRIGLAV : MLADOST 70:43

Preteklo nedeljo sta se na kranjskem telovadšču pomerila atletska kluba kranjskega Triglava in stražiške Mladosti. Nastopili so v 7 disciplinah. Atleti Mladosti so bili Kranjančanom zelo borbeni nasprotniki. Posebno se je odlikoval mladi Arh, ki je zmagal kar v treh disciplinah. Pri Triglavu pa sta bila najboljša Florjančič (tek na 1000 m) in Rakovič (skok v višino).

Rezultati: 100 m: Arh (Mladost) 11,9; 2. Skumavec (Triglav) 12; 300 m: 1. Arh (Mladost) 29,2; 2. Ilc (Triglav) 30,1; 1000 m: 1. Florjančič (Triglav) 2,40,5; 2. Hafner (Triglav) 2,53,7; 4 krat 100 m: 1. Triglav 49,1; 2. Mladost 50,7; daljina: 1. Arh (Mladost) 5,94; 2. Polka (Mladost) 5,69; višina 1. Rakovič (Triglav) 170 cm; 2. Juvan (Triglav) 160 cm; krogla 6 kg: 1. Blenkuš (Triglav) 13,58 cm; 2. Kalan (Triglav) 13,20.

MODELARJI ZA POKAL STANETA ŽAGARJA

Preteklo soboto in nedeljo je bilo na Bledu in v Lescah tekmovanje modelarjev za pokal Staneta Zagara. Tekmovanje sta pod pokroviteljstvom ZB občine Kranj priredila Aeroklub Kranj in ALC Lesce. V ekipni oceni so zbrali največ točk Kranjančani s 4680 točkami pred Blejčani s 3912 točkami.

PARTIZAN : MLADOST B

20:8 (6:4)

V prvenstvenem srečanju Gorenjske rokometne poduzeve je v nedeljo Partizan iz Tržiča doma premagal drugo moštvo kranjske Mladosti z rezultatom 20:8 (6:4). V predtekmi so pionirji Mladosti z boljšo igro odpravili sovrsnikice iz Tržiča s 15:12 (6:6). Tudi druga ekipa članic Mladosti je bila boljša od Tržičank — Kranjančanke so zmagale s tehnim rezultatom 11:10 (5:4). Za Mladost je bila najuspešnejša Jankovičeva, ki je 8-krat zatrepla mrežo.

OB 40-LETNICI KPJ DA NE POZABIMO!

Maj je pola dogodkov iz revolucionarnega oziroma delavskoga gibanja v naših krajinah. Skladno s tem je v tem mesecu na programu tudi vrsta različnih prireditvev. Prebivalci slehernega kraja žele dobrodošno zabeležiti take pomembne dogode, ki jih navdajajo s pososom.

Med drugim se po naših krajih v tem mesecu spominjajo tudi sledečih dogodkov:

Pomlad 1931 je bila ustanovljena partizska celica na Dobravi pri Kropi, ki jo sestavljajo Stane Zaggar, Ivan Kriznar in Jože Resman. Partizska celica ima okoli sebe tudi nekaj kandidatov in simpatizerjev.

Maja 1934 so jesenški kovinarji pod vodstvom KP iz solidarnosti do stavkujočih trboveljskih ruadarjev prekinili koncert godbe na pihala. Sporazumski voditelji iz vrst socialistov nastopajo proti temu, podpira jih tudi vodstvo podjetja, ki dela na tem, da krši kolektivno pogodbo. Delavci jim očitajo izdajstvo proletariata. Boj med levico in desnico se vedeni bolj zaostruje. Ta borba je dala delavskemu pisatelju Tonetu Čufaru pobudo, da je napisal drama »Polom«, ki je bila 10. maja 1934 igrana na jesenškem delavskem odrusu. Ta drama razgalja lažne delavskie voditelje. Ti so se nato dvignili proti Čufaru in napravili vse, da ga kot književnika onemogočijo.

15. 5. 1935 je izbruhnila stavka v tovarni »Veriga« v Lescah, ker vodstvo podjetja ni hotelo ugoditi delavskim zahtevam. Stavka je trajala do 5. junija 1935. V tej stavki so se aktivno udejstvovale tudi delavski žene. Ves čas stavke so držale dnevno stražo. Podjetje je bilo prisiljeno ugoditi delavskim zahtevam.

15. maja 1941 je bil ustanovljen Vojno revolucionarni komite za okrožje Jesenice, ki so ga sestavljali: Jože Gregorič, Polde Stražšar, Alojz Hrovat, Ivan Bertoncelj in Jože Ažman. Vojno revolucionarni komite za okrožje Kranj pa so sestavljali: Franc Vodopivec, Franc Mrak, Nartnik, Rudi Papež in Jože Janežič.

15. maja 1941 je odšel prvi partizan Jože Fink, član KP, v ilegal. Vneto je deloval za zbiranje oružja ter organiziranje NOB. Maja 1941 je bila v Tržiču ustanovljena OF. Predsednik odbora je bil tovarš Jože Ster.

Maja 1943 je bil posvet političnih delavcev s področja Tržiča na Bistriški planini. Obravnavali so organizacijo dela na terenu in mobilizacijo v NOV. Prisotni: tovarš Kavčič, Bertoncelj, iz Tržiča pa med drugimi tovarš Peralč.

14. maja 1944 je bila Pokrajinška konferenca zborov komunistov na Mosteh na Jelovici. To konference je vodil sekretar Pokrajinškega komiteja Bogdan Osolnik, prisotstvovali so ji tudi tovarši Boris Kraigher, Avbelj Viktor, Lidiya Sentjurc in Hribar Janez.

Naročilnica

Ime in priimek
stanujoč (točen naslov)

pošta

naročam »Glas Gorenjske«

in prosim, da mi ga začnete pošiljati dne

Naročnino bom poravnal takoj po prejemu položnice.

Opomba: Navedite, kaj Vam najbolj ugaja v časopisu in o čem želite, da bi več pisali

(podpis)

kakršne nosijo dekleta iz bogatih hiš, očital ji je, da jo razvaja. Ana se je temu prizanesljivo smehljala, kakor da se ji ne zdi vredno odgovarjati. Pavle se je spočetka rad igral z njo, pozneje, ko je odraščal, pa jo je malone preziral, kot bi mu bila zoprna. Potem pa sta se spet zblžala. Skupaj sta hodila k vajam za nastope na odrusu. Vida ga je neopazno začela vpletati v svoje sanje o prihodnosti in postajala je vsa zbegana, kadar se ji je preveč domače približeval. O teh svojih sanjarjih se je prvič zavedla, da je sirote in da bo morala nekoč zapustiti hišo, v kateri je odraščala. Dušila je svojo ljubezen v včasih se ji je sami zdelo, da je siloma zakrnela v svojem srcu prav tisto, kar bi se moral razcveteti. To je počela iz strahu pred Dominikom. Vedela je, da bi je ne maral videti v hiši kot snaho. Zdaj pa, ko se je vse tako čudno zapletlo, je mogla samo prepustiti Pavlu, da bo odločil, kaj bo z njo v prihodnjem.

Zdrznila se je, ko je potrskalo na vrata in se hkrati razvesila. Zdrsnila je k vratom in odrinila zapah. Fant je stopil noter.

»Govoril sem z mamo,« je reklo in se ji nasmehnil v prestrašene oči.

»Jezus!« je vzdrhtelo dekle.

Ujet je njeno vročo roko v svojo in jo trdno držal. »Ne budi plašna kot ptička. Mami je prav,« je reklo.

Trenutek pozneje jo je objel in jo vso zbgano in srečno privil k sebi. Vida je hkrati jokala in se smejava. Potem pa je spet postala plašna kot srna: na hodniku so zapeli težki, znani koraki. Dominik je šel čez mostovž.

»Rad bi, da bi zdaj pogledal noter,« je izzivalno glasno reklo Pavle.

Koraki so se za trenutek ustavili, toda Dominik ni pritisnil na kljuko. Kmalu nato sta mlada slišala, kako so zaškrpila vrata njegove kamre. Spogledala sta se in se malce negotovo nasmehnila drug drugemu.

Naslednji dan je Ana Dominiku previdno povedala, da se je Pavle odločil vzeti Vido. Naletela je slabo, a vendar bolje, kot bi bila, če bi Dominik ne bil neprespan in truden od popivanja prejšnji večer. Zdela se je, da mu stvar ne gre preveč do živega. Samo pogledal je Ano s krvavoplutimi očmi in zamrmral:

»Ne kvasi praznih! Zdi se mi, da si znorela, stara.« Ni se dala ugnati in je rekla:

»Polnoleten je. Kako mu boš ubranil? Lahko se oženi brez tvojega dovoljenja.«

»Samo poskusi naj,« je preteče zamrmral Dominik. Potem je vstal in odšel iz sobe, kakor bi hotel pokazati, da je s tem stvar zanj opravljena.

Ana, ki je bila pripravljena na boj, je razočarano gledala za njim. Čutila je njegovo okrutno voljo, ki jo bo težko upogniti. Naravnost želela si je, da bi se spustil v prerekanje, ker je upala, da bi ga tako naposled le ugnala, on pa nič! Kakor bi vse skupaj ne bilo vredno besede!

Naslednje dni je spet poskušala z njim govoriti o Pavlovi ženitvi, on pa je nikoli ni poslušal do konca. Zavračal jo je na kratko in kakor bi njenih besed ne imel za resne. Ana je izgubljala potrpiljenje in zaupanje, začela se je vznemirjati. Dominiku je uporno zatrjevala, da se Pavle lahko oženi tudi proti njegovemu volji, v resnicu pa se je tega bala. Kakor zažari oglje, če pomešate z njega pepel, tako so v njej oživljali spomini na dogodke pred skoraj petindvajsetimi leti. Z Dominikom sta ležala v kamri, prsi so mu plale kot kovaški meh, in je reklo: »Tega ne bom mogel prenesti... Ne vem, kaj se lahko zgodi!« Predolgo ga je pozvala, da bi ne vedela, kako je v bistvu ostal stari. Morebiti je zdaj celo bolj svojevoljen in brezobziren, kot je bil v mladosti. Če bi Pavle hotel

Najdaljše potovanje preko Antarktike

Sovjetski polarni raziskovalci bodo v tem letu odšli na najoparnejše potovanje na svetu - na pot 6000 km preko ledene puščave Antarktike. Sedeli bodo na udobnih naslanjačih v kabinih z aklimatiziranimi napravami. Inženirji znanega Harkovskega zavoda, ki se nahaja približno 480 km od Moskve so skonstruirali nov tip antarktičnega vozila, ki je hermetično zaprt in lahko spi v njem 6 oseb. Trije modeli so že uspešno prestali prvo preizkušnjo na ledeni puščavi Južnega tečaja. Te modele so uporabila četrtta sovjetska antarktična odpjava, ko bo krenila na pot že v letošnjem letu.

Potovanje preko Antarktike bo najdaljše potovanje v zgodovini, saj bo za 1600 km daljše od poti, ki so jo napravili polarni raziskovalci Vivijan Fuchs in Edmund Hillary.

Graditelji novega snežnega traktora so izjavili, da bo njihova posadka lahko pri potovanju opravljala razne naloge v okviru znanstvenega raziskovanja, ne da bi pri tem izstopila iz prijetne notranosti svojega vozila. Menijo, da bo vsak traktor znamke »Heroje« lahko vlekel s seboj prikolico s tovrom 70 ton.

to pa je temperatura, ki spada med najniže zabeležene temperature na svetu.

Traktor je težak 35 ton, a je tako zgrajen, da ni niti v eni točki pritisk na led večji od pritiska človeške noge. Traktor ima pravilno pomočjo, katere se lahko reši iz nevarnega mesta. Menijo, da bo vsak traktor znamke »Heroje« lahko vlekel s seboj prikolico s tovrom 70 ton.

ZGODOVINSKE ANEKDOTE

Makedonski kralj Filip je sporčil Lakedemoncem: »Ko prideš k vam, vam požgem strehe nad glavnimi. Lakedemonci so mi odgovorili le besedico: »Ko...«

Gideon Laudon, austrijski general (rojen 1716 v Totznu, umrl 1. 1790 v Novem Šicinu) je nekoč pisal dvornemu vojaškemu svestu: »Prosim za zdravnika, kajti moji mazači spravijo več ljudi na oni svet, kačor pa Turki.«

Iznajdljivi satirik Benserade je sedel v francoski akademiji na sedežu, ki je bil določen za duhovitega pesnika Furetiéra (umrl 1. 1688) in v njegovi prisotnosti delal precej glasno: »Tu sedim na mestu, kjer sem upravičen govoriti nemnost.« Le nadaljuje: »Začeli ste dobrati!«

Mark Tulijs Cicero je nekoč dejal svojemu zetu Lentulu, ki je bil majhne postave, pa je nosil velikanski meč: »Kdo te je pa privezel k temu meču?«

Se pred enim mesecem je bila Mariucela Conti takoj rekoč brez življenja. Bila je hudo bolna, in sploh ni mogla stati na nogah. Imela je levkemijsko. Zdaj pa, ko odhaja iz bolnice iz Pariza, izgleda kot popolnoma zdrav otrok in vsi upajo, da je zdravljenje popolnoma uspelo. Deklici so presadili kostni mozeg.

ki je nadalje deloval kot atomski strokovnjak.

Brazilski prijatelji televizijske z napetostjo pričakujejo dan 14. maja, ko bodo na ekrantu lahko opazovali zanimivo operacijo. Bolnik na katerem bo operacija izvedena, ne bo nihče drug kot državni predsednik Kubiček, ki je bil sam znamenit kirurg, preden je postal predsednik brazilskih držav.

Atom je zgrajen podobno kakor naše osonje. Je iz skoro samega praznega prostora. Edini trdi delec v njem je jedro. Zemeljska obla bi bila krogla s premerom komaj 700 metrov, ako bi iz njenih atomov iztisnili ves prazen prostor.

V atomu električni obložijo jedro nekaj tisoč

Babica natuje na aslu

Velike mednarodne organizacije, ki se borijo za boljšo prihodnost vseh narodov, so spoznale, kako velik pomen ima pravilen razvoj otrok in mladine. Posebna organizacijska ustanova pri UNICEF skrbbi za zdravstveni razvoj otrok in afriških in južnoameriških dečkah velike uspehe.

V Sudanu, kjer so začeli z veliko zdravstveno akcijo, je bila ustanovljena mater - porodnic do pred kraljicami zelo velika. Se pred 40. leti je bilo sploh nobene solane babice in

V Hošu, ob plavem Nilu se je babica odpravila v neko vas, oslonom, da bo pomagala porodnici.

V Miamiu, znanem ameriškem letovišču na Floridi imajo dresirača delfina, ki skače skozi zelen obroč, v katerem je napet par. Žival obroč nikoli ne zgreši.

Vanguard bo imel manjše izdatke kot vsa letalala doslej

Novo veliko potniško letalo v Veliki Britaniji Vanguard, izdelek tovarne Vickers, bo v kratkem odletelo na prvo potovanje. V letalu bo lahko 193 potnikov, njegova povprečna brzina pa bo 684 km na ur. Izumitelji trdijo, da so operativni stroški Vangarda tako nizki, da bo prevežal potnike s 50 % manjimi potniškimi kartami kot današnji potniški letala.

Trup letala dopušča, da se Vanguard v mrvi turistični sezoni uporablja kot poštno letalo in skladisti.

Odreži!

šče. S tem bo mnogo doprinesel zrakoplovni družbi in pa lastniku, ki bo letalo nabavil, tudi takrat, ko bo letel z majhnim številom potnikov.

Letaško lahko leti tudi v najslabšem vremenu.

Vanguard je druga generacija potniških letal s plinskim turbini. Konstruiran je na osnovi že preizkušenega Visconta, prav tako iz tovarne Vickers, ki je bilo eno prvih potniških letal na svetu.

Ta polarni traktor se imenuje »Heroje« in se lahko premika pri temperaturi do 70 stopinj Celzija,

DOPISNICA

15 din

UPRAVA

„GLAS GORENJSKE“

KRANJ

p. p. 69

Izid žrebanja prvomajske nagradne križake

V torek popoldne je bilo v prostih uredništva javno žrebanje prvomajske nagradne križanke. — Uredništvo je prejelo 373 rešitev, žreb pa je razdelil nagrade med naslednje reševalce: 1. nagrada 2000 din dobi Franc Mihelčič, Kranj, Trubarjev trg 5; 2.—4. nagrada po 1000 dinarjev Vinko Pavlin, Ljubljana, Hrenova 4; Julka Ordinski, Tavčarjeva 22, Kranj in Milko Kunstelj, Kranj, Tavčarjeva št. 7; 5.—14. nagrada po 500 din dobe: Andrej Perne, Kranj, Titov trg 12; Marta Družinšek, Boh. Bele 90; Mirko Derlink, Kranj, Ulica Tatjane Odrove 6; Marjan Jerala, Komunalna banka, Kranj; Milena Humsky, Kranj, Bickova 3; Božo Malovrh, Kranj, Gornjesavska 27; Majda Fajon, Kranj, Titov trg 2; Marija Vidic, Radovljica, Gorenjska cesta 16; Milan Dougan, Kranj, Kidričeva 14 in Rado Kokalj, Rečinčeva 4, Kranj.

Reševalci iz Kranja in bližnje okolice naj dvignejo nagrade v upravi »Glasa Gorenjske« od dne 18. maja dalje; ostalmi bomo nagrade poslali po pošti.

PRAVILNA REŠITEV: vodoravno — Iskra Kranj, ro. ima, ak. Meka, ino, raz, Praznik dela, mišice, rokav, koc, Potokar, imun, ar, Nalan, matičar, ata, oko, anemija, le, šah, Nil, njen, ost voda, jeca, EZ, zogja, lani, la, en, ar, oje, ro, kroj, gaz, Zelezama, opojen, amater,

DROBNE ZANIMIVOSTI

Laburistični prvak Anurin Bevan je v debati, ki se je pred kratkim razvijala v britanski Spodnji zborovničici — šlo je za nevarnosti, ki bi jih utegnilo povzročiti povečano atomsko žarjenje v ozračju — vzkliknil:

»Gospoda moja, ne pozabite, da mi ne smemo zastupljati drugih narodov — četudi bi to morda bilo v našem nacionalnem interesu.«

Neko podjetje iz Vzhodne Nemčije je navedlo v poročilu o uspehih, ki so jih dosegli v akciji za racionalizacijo poslovanja, tudi telesne podatke:

»V preteklem mesecu je podjetje porabilo 5321 svincnikov, 67 radirk, 98 stekleničk črnih in 34.675 spojk.

To se pravi, da smo v primeri z mesecem pred tem prihranili 34 svincnikov, 6 radirk in 395 spojk.«

Britanski tisk zelo različno ocenjuje stališče ministarskega predsednika Macmillana v pripravah za razgovore med Vzhodom in Zahodom. Sprito tega je Macmillan v nekem govoru na svojem vojnim področju dejal:

»Z velikim zadovoljstvom prebiram komentarje našega tiska, ki so tako lepo protislovni.«

Znani atomski znanstvenik Fuchs, ki je bil zaradi izdaje atomske skrivnosti Sovjetom pred skoro 14 leti obsojen in sedi še sedaj v ječi v Aniliji, je prosil britanske oblasti za dovoljenje, da bi ostal v Angliji.

ki je nadalje deloval kot atomski strokovnjak.

Brazilski prijatelji televizijske z napetostjo pričakujejo dan 14. maja, ko bodo na ekrantu lahko opazovali zanimivo operacijo. Bolnik na katerem bo operacija izvedena, ne bo nihče drug kot državni predsednik Kubiček, ki je bil sam znamenit kirurg, preden je postal predsednik brazilskih držav.

Atom je zgrajen podobno kakor naše osonje. Je iz skoro samega praznega prostora. Edini trdi delec v njem je jedro. Zemeljska obla bi bila krogla s premerom komaj 700 metrov, ako bi iz njenih atomov iztisnili ves prazen prostor.

V atomu električni obložijo jedro nekaj tisoč

milionkrat v sekundi. Vsak elektron ima v atomu toliko gibalnega prostora, kakor bi ga imela drobna mušica v Unionski dvorani.

Navaden hurikan sprosti v 1 minuti več energije, kar jo porabijo Združene države v obliki električne energije v 50 letih. Energija, sproščena v eni sekundi, je večja od energije nekaj atomskih eksplozij.

Naša doba ni morda dočula človeka ali doba sesalcev, marveč doba žuželk. Kolikor so jih doslej entomologi zabeležili, jih je kar 700.000 vrst, približno štirikrat toliko pa jih je še neodkritih, oziroma nedoločenih.

Topota potrebuje okoli 500 millionov let, preden prodre iz sončnega jedra na površino.

staré ženske, ki so se privadile do poklica, niso imele najmanjšega medicinskega znanja in so zaradi marjale najskromnejše zahteve higiene. Sele leta 1921 je v Onduramu ustanovila neka Angleščina prvi tečaj za babice. To je bila lepa pobuda, toda pokazalo se je, da bi morala te zadeve država urešiti z zakonom. To se je zgodilo še pred dvema letoma, ko je vlada neodvisne sudanske republike s pomočjo UNICEF ustanovila posebne šole za babice. Porodene žene od 22. do 35. leta so postale v 9-mesečnih tečajih diplomirane babice.

Ladja

NA ZRAČNI »BLAZINI«

V mnogih britanskih časopisih je bil objavljen načrt C. S. Cockerella (Kokrela), ki prikazuje vozilo, ki ni niti ladja niti letalo, zavisi od zračne »blazine« in vozi nad morščino površino. Taka ladja ne bi bila izpostavljena trenju med vodo in trupom in ne bi razburkala površino vode. Morala bi imeti dovolj energije, da bi se obdržala nad vodo. Pri tem bi bila najvažnejša brzina. Načrt je izpeljan tako ekonomično, da bi lahko samo energija, dobivena od motorja, obdržala ladjo nad površino vode. Tako zvan efekt »blazine« je dobro poznani in je bil izračunan za avione in helikopterje. Cockerell hoče zainteresirati s svojim izumom Nacionalno združenje za znanstveno delo, kar predstavlja precejšen uspeh, ker je to organizacija, ki vedno realistično dojamata svoje delo in se ne zanimala za fantastične in neostvarljive izume.

IZPOLNJEVANKA

1	○
2	○
3	○
4	○
5	○
6	○
7	○
8	○
9	○
10	○
11	○
12	○
13	○
14	○
15	○

Besede pomenijo: 1. obrtnik, 2. najbolj razširjena bilka, 3. hotel v Kranjski gori, 4. otočje v Atlantiku, 5. ozek pas trete, njive, 6. zvit, navihan, 7. vrsta suška, 8. skupna, 9. krompir, 10. stožec, 11. fotografija, 12. delo, 13. stopnja, 14. prostiščki, 15. kraj v bližini Tržiča.

Ob pravilnem rešitvi dajo črke označenih poljih, branje navpično na najnaprednejšo organizacijo.